

OBCY PRZYBYSZ W TWOICH BRAMACH

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 23 października

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Mk 12,29-31; Pwt 10,1-19; Ps 146,5-10; Mt 7,12; Pwt 27,19; Jk 1,27-2,11.

TEKST PAMIĘCIOWY: „Więc i wy miłujcie obcego przybysza, gdyż sami byliście obcymi przybyszami w ziemi egipskiej” (Pwt 10,19).

Zapytany przez uczonego w *Piśmie* o „przykazanie (...) pierwsze ze wszystkich” (Mk 12,28), Jezus odpowiedział, stwierdziwszy, że Bóg jest jeden, a następnie dodał:

— „Będziesz tedy miłował Pana, Boga swego, z całego serca swego i z całej duszy swojej, i z całej myśli swojej, i z całej siły swojej” (Mk 12,30).

Jednak Jezus nie poprzestał na tym, ale dodał „wtóre temu podobne” (Mk 12,31 BG), o które uczony nie zapytał. Jezus, wiedząc, jak ważne jest to przykazanie, powiedział:

— „A drugie jest to: Będziesz miłował bliźniego swego jak siebie samego. Innego przykazania, większego ponad te, nie masz” (Mk 12,31).

Nie ma *przykazania* ważniejszego niż te dwa? Jezus powiązał miłowanie Boga i miłowanie bliźniego jako dwa najważniejsze przykazania, większe od wszystkich innych.

Jezus nie wymyślił tutaj niczego nowego, czego Żydzi nie wiedzieliby do tej pory. Wezwanie do miłowania Boga ponad wszystko oraz bliźniego jak samego siebie (jako sposób wyrażenia naszej miłości do Boga) zostało zaczerpnięte właśnie z *Księgi Powtórzonego Prawa*.

10. rozdział *Księgi Powtórzonego Prawa* (będący kontynuacją poprzedniego rozdziału tej księgi) jest w zasadzie Bożym potwierdzeniem przymierza zawartego z Izraelem. W gruncie rzeczy znaczna część *Księgi Powtórzonego Prawa* jest niejako odnowieniem przymierza. To znaczy, że nawet po ich strasznym grzechu u podnóża Synaju — wprowadzeniu bałwochwalczego kultu pod nieobecność Mojżesza — Pan nie odrzucił Izraelitów.

Przeczytaj Pwt 10,1-11. Jak to, co zostało opisane w tych wersetach, pomaga nam zrozumieć, że Bóg przebaczył Izraelitom ich grzech i potwierdził przymierze zawarte z ich przodkami?

Mojżesz rozbił kamienne tablice z dziesięcioma przykazaniami (zob. Pwt 9,17) na znak zerwania przymierza przez Izraelitów (zob. Pwt 32,19). „Rzucił na ziemię kamienne tablice, aby pokazać obrzydzenie, jakim napełnia go ich przestępstwo, a te rozprysnęły się na kawałki na oczach całego ludu, co oznaczało, że jak oni złamali przymierze z Bogiem, tak Bóg zerwał swe przymierze z nimi”²⁰.

Tak więc fakt, iż Bóg powiedział Mojżeszowi, by ten wyciosał sobie nowe tablice, „takie jak poprzednie” (Pwt 10,1), aby Pan mógł napisać na nich te same słowa, jakie napisał na pierwszych tablicach, wskazuje na to, że Bóg przebaczył Izraelitom i nie odrzucił ich nawet po tym, czego się dopuścili.

Przeczytaj Pwt 10,14-16. Co Bóg powiedział Izraelitom? Jakie jest znaczenie symbolicznych wyobrażeń użytych tu przez Pana?

Występuje tu szereg symbolicznych wyobrażeń: obrzezanie, serce i kark. Boże przesłanie jest jasne. Obrzezanie było znakiem przymierza, ale był to jedynie *zewewnętrzny* znak. Bóg pragnął jednak ich serc, czyli tak naprawdę ich umysłów, ich uczuć i ich miłości. Sztywny kark to symbol uporu i niechęci do posłuszeństwa Panu. Podobnie jak to było wielokrotnie wcześniej i później, Pan wezwał swój lud do porzucenia połowicznej wierności i do służenia Mu całym sercem i całą duszą.

Pomyśl, jak wiele razy Pan przebaczał twoje grzechy. Co mówi to o Jego łasce?

²⁰ Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 231.

Wśród różnych ostrzeżeń Mojżesz skierował do Izraelitów takie słowa:

— „Oto do Pana, twego Boga, należą niebiosa i niebiosa niebios, ziemia i wszystko, co na niej się znajduje” (Pwt 10,14).

Jakże to mocny wyraz zwierzchniej władzy Pana wyrażonej także w innych fragmentach *Biblii*: „Pańska jest ziemia i to, co ją napełnia, świat i ci, którzy na nim mieszkają” (Ps 24,1).

**Przeczytaj Pwt 10,17-19. Co jeszcze mówi Mojżesz o Bogu w tych werse-
tach? Co Bóg nakazuje swojemu ludowi?**

Jahwe jest nie tylko Władcą Nieba i Ziemi, ale także Bogiem Bogów i Panem Panów (zob. Pwt 10,17). Nie znaczy to, że istnieją inni, mniejsi bogowie, na przykład bogowie czczeni przez okoliczne pogańskie narody. Te boskie tytuły mówią o Nim nie tylko jako jedynym Bogu — „patrzcie teraz, że to Ja, Ja jestem a oprócz mnie nie ma boga” (Pwt 32,39) — ale podkreślają Jego zupełną władzę nad wszelkimi potęgami, prawdziwymi czy wymyślonymi, w niebie i na ziemi.

Czytamy także, że jest On „Bogiem wielkim, potężnym i strasznym, który nie ma względu na osobę ani nie przyjmuje darów” (Pwt 10,17). To wszystko jest częścią większego przesłania:

— Jahwe jest waszym Bogiem, a wy, Jego lud, macie być Mu posłuszni.

Jakże przejmujące zestawienie zostało tu przedstawione! Tak, Jahwe jest Bogiem Bogów, Panem Panów i Najwyższym Władcą, który podtrzymuje istnienie całego stworzenia (zob. Kol 1,16-17), ale troszczy się także o sieroty, wdowy i obcych przybyszów, okazując swoją troskę o zaspokojenie ich podstawowych fizycznych potrzeb. Bóg, który zauważa nawet spadającego na ziemię wróbla (zob. Mt 10,29), zna dobrze los tych, którzy zostali zepchnięci na marginesy społeczeństwa. Mówiąc innymi słowy, Pan powiada swojemu ludowi:

— Owszem, jesteście wybranym szczególnym ludem i ja was miłuję. Jednak miłuję także innych ludzi, w tym potrzebujących i bezradnych pośród was. A skoro ja ich miłuję i wy macie ich miłować. To jest jeden z waszych bardzo ważnych obowiązków związanych z przymierzem.

Przeczytaj Ps 146,5-10. Jak przesłanie tego psalmu odzwierciedla to, co Bóg powiedział Izraelitom w *Księdze Powtórzonego Prawa*. Jak przesłanie to odnosi się do nas jako chrześcijan?

„Więc i wy miłujcie obcego przybysza, gdyż sami byliście obcymi przybyszami w ziemi egipskiej” (Pwt 10,19). Jakie przesłanie zostało skierowane do starożytnych Izraelitów w tym wersecie? Jak to przesłanie odnosi się do nas?

Setki lat wcześniej Pan powiedział Abrahamowi:

— „Wiedz dobrze, że potomstwo twoje przebywać będzie jako przychodnie w ziemi, która do nich należeć nie będzie i będą tam niewolnikami, i będą ich ciemiężyć przez czterysta lat” (Rdz 15,13; zob. także Rdz 17,8; Dz 13,17).

Tak się też i stało, a w pierwszych rozdziałach *Księgi Wyjścia* zapisana została dla potomnych dramatyczna historia wykupienia (zob. Wj 15,13) i wybawienia (zob. Wj 14,13) z Egiptu jako zapowiedzi odkupienia i zbawienia danego nam w Chrystusie Jezusie. W przewodnim wersecie Pan pragnie przypomnieć swoim wiernym, gdzie byli i kim byli, to jest obcymi przybyszami w obcym kraju:

— Pamiętajcie, że sami znajdowaliście się na marginesie egipskiego społeczeństwa, będąc wyrzutkami, a nawet niewolnikami zdanymi na łaskę silniejszych od siebie, którzy mogli stosować wobec was przemoc i często to czynili.

A choć Izraelici byli wybranym narodem powołanym przez Boga — „królestwem kapłańskim” (Wj 19,6) — i nie mieli lekceważyć tego, co różniło ich od obcych przybyszów mieszkających między nimi, zwłaszcza w kwestii religii, to jednak pod względem praw człowieka obcy przybysze, wdowy i sieroty mieli być traktowani tak samo uczciwie, sprawiedliwie i miłosiernie, jak pragnęli być traktowani sami Izraelici.

Przeczytaj Mt 7,12. Jak werset ten wyraża to, co Pan powiedział starożytnym Izraelitom o traktowaniu słabszych przebywających wśród nich?

Ten nakaz skierowany do Izraelitów, a dotyczący tego, jak mają traktować osoby potrzebujące pomocy, w żadnym razie nie był regułą w starożytnym świecie, w którym ludzi bezradnych, jako bezużytecznych, traktowano nie lepiej niż zwierzęta.

Izraelici mieli pod tym względem postępować inaczej i być światłem dla innych narodów. Tak, ta różnica miała wynikać z tego, jakiemu Bogu oddawali cześć, jak to czynili i jaki religijny system prawdy od Niego otrzymali. Ich miłosierne podejście do osób potrzebujących i słabszych miało być dla świata mocnym świadectwem wyższości Boga i ich wiary oraz sensem i powodem ich istnienia.

Jako wierzący zostaliśmy powołani do odzwierciedlania charakteru Boga. Apostoł Paweł napisał: „Dzieci moje, znowu w boleści was rodzę, dopóki Chrystus nie będzie ukształtowany w was” (Ga 4,19). W Edenie zostaliśmy stworzeni na „obraz Boga” (Rdz 1,27), obraz zeszpecony później przez grzech. Gdy Mojżesz mówił o mocy i majestacie Boga, powiedział także, że Bóg nie daje się przekupić oraz troszczy się o słabych i odrzuconych. Skoro Bóg to czyni i my powinniśmy to czynić.

Przeczytaj podane poniżej wersety. Jaki jest ich wspólny temat?

Pwt 1,16.....

Pwt 16,19.....

Pwt 24,17.....

Pwt 27,19.....

Nie trzeba chyba nikomu udowadniać, że w większości ludzkich sądów słabi, ubodzy i nieprzystosowani nie mogą liczyć na taką samą sprawiedliwość, jaką mogą sobie zapewnić ludzie zamożni oraz mający władzę i znajomości. Nie jest ważne, w jakim kraju, w jakich czasach czy w jakiej kulturze się to dzieje i nie jest ważne, jak wzniosłe założenia prawne legły u podstaw danego ustroju państwowego — rzeczywistość pozostaje taka, że ubodzy, słabi i nieprzystosowani niemal nigdy nie są traktowani uczciwie, tak jak na to zasługują.

Dlatego to, co Pan nakazał Izraelitom, było tak niezwykle. Taka nieuczciwość, jaka panowała wszędzie, nie powinna panować w Izraelu, wśród ludu Bożego — wśród tych, którzy mieli reprezentować Boga przed światem. W pewnym sensie, stosując współczesne słownictwo, Pan pragnął, by w starożytnym Izraelu istniała prawdziwa *równość wobec prawa*.

Jednak kwestia ta sięga głębiej niż do poziomu właściwej kultury prawnej. „Świętymi bądźcie, bom Ja jest święty, Pan, Bóg wasz” (Kpł 19,2). Owszem, Izraelici wiedzieli, kim jest prawdziwy Bóg, i mieli właściwą formę nabożeństwa, w tym zgodne z boskimi przepisami ofiary. To wszystko było ważne. Ale ostatecznie na co zda się to wszystko, jeśli krzywdzi się słabych i ubogich? Raz po raz Pan przez proroków występował przeciwko ciemnościom ubogich i potrzebujących pomocy w Izraelu. Jak można być świętym i uciskać bliźniego? Nie można, bez względu na to, jak ściśle przestrzega się właściwych religijnych obrzędów.

Przeczytaj Am 2,6; 4,1; 5,11; Iz 3,14-15; 10,1-2; Jr 2,34. Jak to, co mówią prorocy, odzwierciedla ostrzeżenia Pana skierowane do starożytnych Izraelitów? Co te słowa mówią nam dzisiaj?

Przeczytaj Pwt 24,10-15. Jakie ważne zasady zostały wyrażone w tych wersetach w sprawie tego, jak mamy traktować ludzi zależnych od nas?

Po raz kolejny widzimy tu troskę Pana o podstawową ludzką godność. Owszem, czasami ktoś jest ci coś winien i nadchodzi czas zwrotu długu, ale dłużnikowi należy okazać odrobinę szacunku, chroniąc jego godność. Nie należy go nachodzić z brutalnymi żądaniami. Trzeba zaczekać przed jego domem na zwrot długu. Jeśli ubogi człowiek oddał ci swoją szatę jako zastaw, musisz mu ją zwrócić na noc, aby nie zmarł (zob. Pwt 24,12-13). Inne wersety dotyczą tego, jak należy traktować ubogiego człowieka, który wynajmuje się do pracy i jest narażony na wyzysk. Nie wolno go uciskać, gdyż w oczach Boga byłoby to grzechem, i to poważnym. Skoro Izraelici mieli być świadkami Boga, czyli świętym ludem żyjącym w prawdzie pośród świata pogrążonego w błędzie, bałwochwalstwie, przemocy i grzechu, to musieli być dobrzy dla słabych i lekceważonych. W przeciwnym razie ich świadectwo nie zdałoby się na nic.

Przeczytaj Jk 1,27-2,11. Co Jakub mówi w tych wersetach i jak odzwierciedla przesłanie Pana skierowane do Izraelitów w *Księdze Powtórzonego Prawa*? Jakie znaczenie ma fakt, że Jakub łączy złe traktowanie ubogich ze sprawą przestrzegania dziesięciorga przykazań?

Choć nie w samych dziesięciu przykazaniach *bezpośrednio* nie nawiązuje do stronnictwość w podejściu do bogatych kosztem ubogich, to jednak twarde trzymanie się litery prawa połączone ze złym traktowaniem ubogich i potrzebujących jest kpinią z wyznawanej wiary i z twierdzenia, że przestrzega się przykazań. Miłowanie bliźniego jak samego siebie jest najwyższym wyrazem prawa Bożego. To jest terażniejszą prawdą dzisiaj, tak samo jak było nią w czasach Jakuba i wtedy, gdy Mojżesz przemawiał do Izraelitów na granicy Ziemi Obiecanej.

Dlaczego jako adwentyści dnia siódmego, poważnie traktujący prawo Boże, musimy się upewnić, że równie poważnie traktujemy zarówno pouczenie Jakuba, jak i to płynące z *Księgi Powtórzonego Prawa*? Zważywszy na to, o czym czytamy w *Liście Jakuba*, dlaczego nasze wierzenia dotyczące przestrzegania prawa powinny jedynie wzmacniać nasze postanowienie pomagania ubogim i potrzebującym?

DO DALSZEGO STUDIUM

Trudno sobie wyobrazić, że nawet w najlepszych czasach, gdy naród izraelski został tak szczerze pobłogosławiony przez Boga, to jednak nadal uciskał ubogich, bezradnych i wyrzutków społecznych.

„Ponieważ pobieracie dzierżawne od biednego i bierzecie od niego daninę zboża, to chociaż budujecie domy z ciosanego kamienia, nie będziecie w nich mieszkać, a chociaż zasadziliście rozkoszne winnice, wina z nich pić nie będziecie. Bo wiem, że liczne są wasze zbrodnie i wielkie wasze grzechy. Gnębicie niewinnego, bierzecie łapówki, a prawo ubogich obalacie w bramie” (Am 5,11-12).

„Pan przychodzi na sąd przeciwko starszym swojego ludu i jego ksiądzom: To wy zniszczyliście winnicę, mienie zagrabione ubogiemu jest w waszych domach!” (Iz 3,14).

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Izraelici powinni byli pamiętać, że niegdyś sami byli obcymi przybyszami w Egipcie, a więc mieli traktować obcych przybyszy i wygnańców w Izraelu tak, jak sami chcieliby być traktowani, gdy byli niewolnikami. Jak ta kwestia ma się do ewangelii — prawdy o tym, że przez krew Jezusa zostaliśmy uwolnieni z niewoli grzechu? Jak i w jaki podobny sposób to, czego dokonał Jezus dla nas, powinno wpływać na to, jak traktujemy innych ludzi znajdujących się między nami, zwłaszcza bezsilnych, bezradnych, niepotrafiących zadbać o siebie, bezbronnych i nieposiadających żadnego oparcia?

2. Możemy świętować właściwy dzień — sobotę, rozumieć prawdę o stanie człowieka po śmierci, naukę o piekle, znamienu bestii i tak dalej. To wszystko jest ważne. Ale jakie miałyby to znaczenie, gdybyśmy traktowali innych ludzi w sposób bezduszny, uciskali słabych i stronnictwo traktowali ubogich? Dlaczego ze względu na prawdę, którą otrzymaliśmy, musimy zachować szczególną ostrożność, by nie myśleć, że samo poznanie prawdy wystarczy, by spełnić Boże wymagania wobec nas? Dlaczego jest to przypuszczalnie niebezpieczna pułapka dla nas?

3. Jaką rolę powinna odgrywać nasza wiara w zrozumieniu tego, co jest powszechnie rozumiane jako prawa człowieka?